

2024-05-21

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-00173

Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

Ställningstagande till Sveriges kommuner och regioner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen antar Sveriges kommuner och regioners förnyade rekommendation till kommunerna om tilläggsfinansiering av viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård under åren 2025-2028. Kommunstyrelsen noterar att kostnaden fördelas per kommun utifrån beräkningsmodellen för Sveriges kommuner och regioners medlemsavgift vilken baseras på befolkningen i respektive kommun.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen antog Sveriges kommuner och regioners rekommendation om gemensam finansiering av kunskapsstyrning den 2 december 2019. På rekommendation av Sveriges kommuner och regioner fattade kommunstyrelsen den 5 december 2022 beslut om förlängning av finansiering av kunskapsstyrning till och med 2024. För att kunna fortsätta arbetet rekommenderar Sveriges kommuner och regioner nu en fortsatt tilläggsfinansiering under åren 2025–2028.

Kunskapsstyrning inom socialtjänsten är en förutsättning för att kommunen ska kunna följa kvaliteten hos anordnare och utförare. Den innefattar kvalitetsregister som används inom den kommunala hälso- och sjukvården, individbaserad systematisk uppföljning samt brukarundersökningar inom områden funktionsnedsättning och barn- och familj. Resultatet från dessa utgör en del av både socialnämndens och äldre- och funktionsnedsättningens indikatorer och mål för de kommande åren. Användning av kvalitetsregister och brukarundersökningar bidrar till identifiering av riskerna för att tydligare kunna prioritera resurser och insatser som gör skillnad för kunderna.

De generella statsbidragen förutsätter att kommunerna aktivt prioriterar att avsätta medel till gemensam utveckling inom kunskapsstyrningsområdet, kvalitetsregister, brukarundersökningar och individbaserad systematisk uppföljning.

Den 1 juli 2025 förväntas en ny socialtjänstlag träda i kraft som understryker att socialtjänsten ska vara kunskapsbaserad och vila på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Kostnaderna för kommunerna är desamma som för de tidigare åren; 1,95 kronor per invånare per år. Vilket innebär en kostnad på cirka 220 000 kronor – 230 000 kronor per år, fördelat på socialnämnden och äldrenämnden.

Ärendet har behandlats på socialnämndens och äldrenämndens sammanträden i april 2024. Båda nämnderna beslutade att föreslå kommunstyrelsen att anta Sveriges kommuner och regioners förnyade rekommendation till kommunerna om tilläggsfinansiering av viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Ärendet

Ärendets beredning

Kommunstyrelsen antog Sveriges kommuner och regioners rekommendation om gemensam finansiering av kunskapsstyrning den 2 december 2019. På rekommendation av Sveriges kommuner och regioner fattade kommunstyrelsen den 5 december 2022 beslut om förlängning av finansiering av kunskapsstyrning till och med 2024. För att kunna fortsätta arbetet rekommenderar Sveriges kommuner och regioner nu en fortsatt tilläggsfinansiering under åren 2025–2028.

Ärendet har behandlats på socialnämndens och äldrenämndens sammanträden i april 2024. Båda nämnderna beslutade att föreslå kommunstyrelsen att anta Sveriges kommuner och regioners förnyade rekommendation till kommunerna om tilläggsfinansiering av viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Sveriges kommuner och regioners rekommendationer till kommunerna

Styrelsen för Sveriges kommuner och regioner har vid sammanträde den 26 januari 2024 beslutat:

- Att rekommendera kommunerna att årligen, till Sveriges kommuner och regioner, gemensamt tilläggsfinansiera viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård om sammanlagt 19,5 miljoner kronor (d.v.s. max 1,95 kronor per invånare) under åren 2025-2028.

- Att rekommendera kommunerna att meddela sitt ställningstagande senast den 30 juni 2024.
- Att kostnaden fördelas per kommun utifrån beräkningsmodellen för Sveriges kommuner och regioners medlemsavgift vilken baseras på befolkningen i respektive kommun. Kommuner med över 200 000 invånare får tio procent rabatt.

Innehåll

Arbetet med stöd till kunskapsstyrning i socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården är brett och bedrivs av en mängd olika aktörer på såväl nationell som på regional och lokal nivå. De aktiviteter som kommer att bedrivas med stöd av den föreslagna rekommendationen är en del av en större helhet, där Sveriges kommuner och regioner tillsammans med kommunerna har identifierat behov av en långsiktig samverkan och ett hållbart stöd. Arbetet bidrar till en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård genom att ge förutsättningar för:

- att följa upp kvalitet och resultat samt att analysera dessa – genom kvalitetsregister, brukarundersökningar och stöd för individbaserad systematisk uppföljning,
- brukarinflytande genom brukarundersökningar,
- stöd till analys och verksamhetsutveckling utifrån den kunskap som genereras av ovanstående,
- prioritering och medverkan i framtagande av olika kunskapsstöd – för att dessa ska anpassas efter de faktiska behoven,
- nationell samordning för att säkra det kommunala inflytandet över nationella utvecklingsarbeten.

Synpunkter från socialnämnden

Socialnämnden har behandlat ärendet på sitt sammanträde den 23 april 2024 och beslutade då att föreslå att kommunstyrelsen antar Sveriges kommuner och regioners förnyade rekommendation till kommunerna om tilläggsfinansiering av viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Kommunerna, Sveriges kommuner och regioner och staten har under lång tid samverkat för kunskapsutveckling inom socialtjänsten. De generella statsbidragen förutsätter att kommunerna aktivt prioriterar att avsätta medel till gemensam utveckling inom kunskapsstyrningsområdet, kvalitetsregister, brukarundersökningar och individbaserad systematisk uppföljning. Ärendet berör både social- och äldreomsorgen.

Nackaborna förväntar sig ett stöd som är baserat på evidens och bästa tillgängliga kunskap. Den 1 juli 2025 förväntas en ny socialtjänstlag träda i kraft som understryker att socialtjänsten ska vara kunskapsbaserad och vila på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Brukarundersökningar och individbaserad systematisk uppföljning ger kommunerna en möjlighet att säkra kunskap och lärande i sin organisation. Nationella kvalitetsregister ger möjligheter att använda evidensbaserade instrument för bedömning av kundernas hälsorisker samt att följa upp vården över tid, både på individ-, verksamhets- och kommunnivå.

Synpunkter från äldrenämnden

Äldrenämnden har behandlat ärendet på sitt sammanträde den 24 april 2024 och beslutade då att föreslå att kommunstyrelsen antar Sveriges kommuner och regioners förnyade rekommendation till kommunerna om tilläggsfinansiering av viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Kommunerna, Sveriges kommuner och regioner och staten har under lång tid samverkat för kunskapsutveckling inom socialtjänsten. De generella statsbidragen förutsätter att kommunerna aktivt prioriterar att avsätta medel till gemensam utveckling inom kunskapsstyrningsområdet, kvalitetsregister, brukarundersökningar och individbaserad systematisk uppföljning. Ärendet berör både social- och äldrenämnden.

Nackaborna förväntar sig ett stöd som är baserat på evidens och bästa tillgängliga kunskap. Den 1 juli 2025 förväntas en ny socialtjänstlag träda i kraft som understryker att socialtjänsten ska vara kunskapsbaserad och vila på vetenskap och beprövad erfarenhet. Brukarundersökningar och individbaserad systematisk uppföljning ger kommunerna en möjlighet att säkra kunskap och lärande i sin organisation. Nationella kvalitetsregister ger möjligheter att använda evidensbaserade instrument för bedömning av kundernas hälsorisker samt att följa upp vården över tid, både på individ-, verksamhets- och kommunnivå.

Inom nämndernas område behövs ett fortsatt arbete för att utveckla och integrera ett evidensbaserat arbete. Ett viktigt sådant område är uppföljning av att de insatser som beviljas bidrar till en positiv utveckling för den enskilde. Brukarundersökningar och individbaserad systematisk uppföljning ger en möjlighet att resultatet kan sammanställas på gruppnivå och användas för att utveckla verksamheten utifrån kundernas behov.

Nationella kvalitetsregister som används aktivt inom den kommunala hälso- och sjukvården i Nacka är:

- Senior alert
- Svenska Palliativregistret
- BPSD-registret
- SveDem

De nationella kvalitetsregistren används som hjälpmedel inom äldreomsorgen i bedömningar för risk för undernäring, trycksår, fall, dålig munhälsa, inkontinens. De används även för att förbättra vården för personer med demenssjukdom och beteendemässiga symtom samt för personer som befinner sig i livets slutskede. Resultatet från kvalitetsregister används både på individnivå för att följa upp kundernas hälsotillstånd över tid samt att säkerställa att planerade åtgärder blir utförda. Kvalitetsregistren används även i utveckling av vården på verksamhetsnivå. Nacka kommun använder resultaten från kvalitetsregistren och brukarundersökningar för att följa upp kvaliteten på verksamheterna, jämföra verksamheternas resultat och jämföra Nackas resultat med andra kommuner och riket. Äldrenämnden följer upp resultaten och använder målvärden som indikatorer, till exempel för vård i livets slutskede och kundernas nöjdhet inom olika verksamhetsområden. Att inte få tillgång till nationella kvalitetsregister innebär en risk för patientsäkerheten och kan påverka kundernas vård negativt

Juridik- och kanslistabens utredning och samlade bedömning

Juridik- och kanslistaben instämmer i socialnämndens och äldrenämndens bedömning. Med gemensamma långsiktiga resurser får socialtjänsten ut mer av kunskapsutveckling och kunskapsstyrning. Arbetet är mer samlat, effektivt och finansiellt och organisatoriskt stabilt över tid än om respektive kommun arbetar var för sig.

Juridik- och kanslistaben föreslår därför att kommunstyrelsen antar Sveriges kommuner och regioners förnyade rekommendation till kommunerna om tilläggsfinansiering av viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård under åren 2025-2028 samt att kommunstyrelsen noterar att kostnaden fördelas per kommun utifrån beräkningsmodellen för Sveriges kommuner och regioners medlemsavgift vilken baseras på befolkningen i respektive kommun.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut förväntas kosta cirka 220 000 kronor år 2025 för Nacka kommun fördelat på två nämnder, socialnämnden och äldrenämnden. Beslut om finansiering gäller för fyra år, 2025–2028. Avsikten är att kommunernas finansiering ska vara långsiktig för att stödja utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst. Kostnaderna beräknas utifrån maximalt 1,95 kronor per invånare i kommunen och ökar i takt med att Nackas befolkning ökar. Utifrån befolkningsstatistiken för år 2025–2028 i befolkningsprognosen framtagen våren 2024 kommer den årliga kostnaden ligga mellan 220 000 – 230 000 kronor.

Konsekvenser för barn

Förslaget innebär att barn som deltar i brukarundersökningar ges möjlighet att bidra till uppföljning och utveckling av kommunens insatser

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 21 maj 2024

1. Meddelande 1 2024 från Sveriges kommuner och regioner - Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård
2. Protokollsutdrag från socialnämndens sammanträde den 23 april 2024.
3. Protokollsutdrag från äldre- och vårdnämndens sammanträde den 24 april 2024.

Christopher Arontaus
Kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Julia Tham
Utredare
Juridik- och kanslistaben